

Nr 79.

Af herrar **Lundgren** i Varberg och **Forssell**, om ändrad lydelse af 16 § lagen för Sveriges riksbank.

En väl ordnad bankrörelse består af inlåning och utlåning. Beträffande riksbanken anse vi, att bägge dessa grenar af bankrörelse äro högst ofullständigt ordnade. Vanlig inlåning mot ränta förekommer icke, och utlåningen afser hufvudsakligen blott korta lån. Endast afbetalningslånen äro härifrån ett undantag; men dessa äro begränsade af den för detta ändamål bestämda fonden (12,500,000 kronor), hvilken icke får öfverskridas.

När denna fond utgöres af så korta papper som sedlar, så strider detta mot den teori riksbanken uttalade såsom svar på en förra året gjord hemställan om längre lån mot säkerhet af in-teckning i fast egendom. Riksbanken svarade, att den icke kunde tillmötesgå denna hemställan, enär »en allmän bankregel bjuder, att hvarje bank skall söka rätta sin utlåning efter sin inlånings beskaffenhet, så att, då inlåningen är på kort tid, de utlånta medlen icke till någon större del bindas för längre tid».

I öfverensstämmelse härmed borde väl afbetalningslånefondens tolf och en half miljoner kronor användas till utlåning på kort tid och afbetalningslånen tillgodoses genom inlåning på lång tid mot ränta. Riksbanken motsvarade då allmänhetens behof vida bättre än nu är förhållandet, och bankens inkomster ökades i afsevärd mån. Denna omständighet borde väl isynnerhet nu förtjäna att beaktas, då man söker med ljus och lykta efter nya statsinkomster.

Under öfverläggningen i denna fråga i Andra kammaren förra året yttrade en talare, att »riksbanken är en *bankernas bank*». Ja, det är alldeles riktigt; men en riksbank borde väl rätteligen vara en *hela folkets bank*, en bank som i möjligaste mån sökte motsvara allmänhetens behof angående

såväl in- som utlåning. Vidare anförde samme talare, att riksbanken icke, beträffande inlåningen, skulle kunna konkurrera med privatbankerna, då den icke kan »fruktbargöra sina medel till samma höga ränta som de enskilda bankerna kunna».

Denna »höga ränta» kan visserligen för de enskilda bankerna vara eftersträfvansvärd, men för den stora allmänheten är den det säkerligen icke, då den höga räntan hämmar företagsamheten på alla områden. Om riksbanken öppnade inlåning mot ränta, skulle detta helt visst verka välgörande på räntesatserna, så att dessa hölle sig inom rimliga gränser. Industri, landtbruk, handel och den allmänna rörelsen skulle därigenom gagnas i hög grad.

Vi tillåta oss alltså hemställa,

att Riksdagen ville besluta, att § 16 i Lag för Sveriges riksbank den 12 maj 1897 gifves följande lydelse:

§ 16.

Af en hvar, som sådant önskar och ej själf drifver bankrörelse, skall riksbanken såväl vid hufvudkontoret som vid afdelningskontoren

a) på deposition mottaga penningar att jämte ränta återbetalas vid anfordran eller å tid, som vid insättningen bestämmes; skolandet bevis öfver sålunda insatta penningar ställas till viss man;

b) likaledes mottaga och å giroräkning föra penningar med förbindelse att vid anfordran tillhandahålla räkningshafvaren hvad å räkningen inestår jämte ränta.

I sammanhang med etc.

Stockholm den 26 januari 1910.

Alfr. Lundgren.

Johan Forssell.